

Ενότητα 4η

Τα πλεονεκτήματα της ειρήνης

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἄρ' οὖν ἂν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν,
εἰ τε οἰκοῖμεν τὴν πόλιν ἀσφαλῶς
καὶ τὰ περὶ τὸν βίον γιγνοίμεθα* εὐπορώτεροι
καὶ ὁμονοοῖμεν τὰ τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς
καὶ εὐδοκιμοῖμεν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν;
Ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι ὑπαρξάντων τούτων
τὴν πόλιν τελέως εὐδαιμονήσειν.
Ὁ μὲν τοίνυν πόλεμος ἀποστέρηκεν ἡμᾶς ἀπάντων τῶν
εἰρημένων*

καὶ γὰρ πενεστέρους ἐποίησεν
καὶ ἠνάγκασεν ὑπομένειν πολλοὺς κινδύνους
καὶ διαβέβληκεν* πρὸς τοὺς Ἕλληνας
καὶ τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς πάντας τρόπους.
Ἦν δὲ ποιησώμεθα τὴν εἰρήνην, [...]
οἰκήσομεν τὴν πόλιν μετὰ πολλῆς μὲν ἀσφαλείας,
ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς, [...]

καθ' ἐκάστην δὲ τὴν ἡμέραν πρὸς εὐπορίαν ἐπιδώσομεν,
[...]

γεωργοῦντες ἀδεῶς καὶ τὴν θάλατταν πλέοντες

καὶ ἐπιχειροῦντες ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις
αἱ νῦν ἐκλελοίπασιν* διὰ τὸν πόλεμον
Ὅψόμεθα* δὲ τὴν πόλιν
λαμβάνουσαν* διπλασίας μὲν τὰς προσόδους ἢ νῦν,
γιγνομένην δὲ μεστὴν ἐμπόρων καὶ ξένων καὶ μετοίκων,

ᾧν νῦν ἐρήμη καθέστηκεν.

Τὸ δὲ μέγιστον·

ἔξομεν* συμμάχους ἅπαντας ἀνθρώπους,
οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ πεπεισμένους*.

Ἄραγε, λοιπόν, θα ήταν αρκετό σ' εμάς,
καὶ να διοικούμε την πόλη με ασφάλεια
καὶ στα σχετικά με τη ζωή να γινόμαστε πιο πλούσιοι
καὶ να ἔχουμε ομόνοια μεταξύ μας
καὶ να χαίρουμε ἐκτίμησης μεταξύ των Ἑλλήνων;
Ἐγὼ βέβαια νομίζω ὅτι αν γίνουν αυτά
ἡ πόλη ολοκληρωτικά θα ευτυχήσει.

Ὁ πόλεμος λοιπόν, ἔχει στερήσει ἀπὸ μας ἀπὸ ὅλα αὐτά που
ἔχουν λεχθεῖ

γιατί και φτωχότερους μας ἔκανε
καὶ μας ἀνάγκασε να ανεχόμαστε πολλοὺς κινδύνους
καὶ μας ἔχει συκοφαντήσει στους Ἕλληνες
καὶ μας ἔχει ταλαιπωρήσει με κάθε τρόπο.
Αν ὅμως συνάψουμε τὴν εἰρήνη, [...]
θα ζοῦμε στην πόλη με πολλή ασφάλεια,
αφού ἀπαλλαγούμε ἀπὸ πολέμους καὶ κινδύνους καὶ
διχόνοιες, [...]

καὶ κάθε μέρα θα γινόμαστε πιο εὐποροί, [...]

καλλιεργώντας τη γη χωρὶς φόβο καὶ ταξιδεύοντας στη
θάλασσα

καὶ ασχολούμενοι με τα ἄλλα επαγγέλματα
τα ὁποῖα ἔχουν ἐκλείψει ἐξαιτίας του πολέμου.

Και θα δοῦμε τὴν πόλη

να ἀποκτᾶ διπλάσια ἔσοδα ἀπ' ὅ,τι τώρα
καὶ να γεμίζει ἀπὸ ἐμπόρους καὶ ξένους καὶ μετοίκους,

ἀπὸ τοὺς ὁποῖους τώρα ἔχει ἐρημωθεῖ.

Και τὸ σημαντικότερο·

θα ἔχουμε συμμάχους ὅλους τοὺς ἀνθρώπους,

ὄχι ἐξαναγκασμένους, ἀλλὰ με τὴ θέλησή τους (ἔχοντας
πεισθεῖ).

Ἴσοκράτης, περὶ εἰρήνης 19-21

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

3ο Γιατί τον καιρὸ της εἰρήνης καὶ σε περίοδο εὐημερίας καὶ οἱ πόλεις καὶ τα άτομα ἔχουν
ἠπιότερες ἀπόψεις ἐπειδὴ δεν τοὺς πιέζουν φοβερὲς ἀνάγκες · ἐπειδὴ ὅμως ὁ πόλεμος
αφαιρεῖ τὴν καθημερινή εὐπορία γίνεται δάσκαλος τῆς βίας καὶ ἐξομοιώνει τὴν ψυχική
διάθεση τῶν ἀνθρώπων με τὴν πολεμική κατάσταση που ἐπικρατεῖ ἐκείνη τὴ στιγμή.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ (επαναληπτικές)

1. Να συμπληρώσετε τοὺς ἀντίστοιχους τύπους καὶ στους δύο ἄλλους βαθμοὺς

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
---------	-------------	-------------

ἀσφαλῶς		
	εὐπορώτεροι	
πολλῆς		
		μέγιστον

2. Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού :

τήν πόλιν, τοῖς Ἕλλησιν, τούτων , ὁ πόλεμος, ἡμᾶς , τρόπους, κινδύνων , ταραχῆς , μετοίκων , ταῖς ἐργασίαις , αἶ , πεπεισμένους , ἀνθρώπους, προσόδους , θάλατταν

3. **Να κλιθούν τα επίθετα :** ἅπαντας , πολλούς

4. **ὄψόμεθα :** να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στο γ πληθυντικό ενεστώτα και να γραφεί το απαρέμφατο και η μετοχή ενεστώτα.

B. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ -ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ

Μαθαίνω :

ὄρω , ἔωρων , ὄψομαι , εἶδον , ἔώρακα , ἔωράκειν

Ασκήσεις στο ετυμολογικό μέρος

1 Για καθένα από τα παρακάτω ουσιαστικά της ν.ε. να βρείτε έναν ετυμολογικά συγγενή ρηματικό ή ονοματικό τύπο από το κείμενο της ενότητας : πενία , διαβολή , απαλλακτικός, υπόλοιπο, πειστήριο

2 . **Να βρείτε πέντε ομόρριζα (παράγωγα ή σύνθετα) ουσιαστικά του ρήματος ὄρω στη ν.ε.**

3. **Να χρησιμοποιήσετε τις κατάλληλες λέξεις από τον πίνακα , για να συμπληρώσετε τις φράσεις**

διορατικός , ενορατικός, ορατός, αδιόρατος , περίοπτος, ανύποπτος, εποπτικός
--

α. Στον Παρθενώνα υπάρχουν θαυμάσια .....και ανάγλυφα αγάλματα θεών.

β. Ο πολιτικός πρέπει να είναι ....., δηλαδή να προβλέπει τις πιθανές εξελίξεις.

γ. Χάρη στην .....δύναμη των ποιητών το μέλλον συχνά αποκαλύπτει τα μυστικά του.

δ. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης του έργου αυτού είναι αρμοδιότητα του .....συμβουλίου της εταιρείας.

ε. Μας απάντησε με ένα .....χαμόγελο , που οι περισσότεροι δεν καταλαβαίναμε τι σήμαινε.

στ. Το .....τμήμα του παγόβουνου είναι μόλις το 1/10 του συνολικού όγκου του.

ζ. Στυγερό έγκλημα έλαβε χώρα εχθές μπροστά στα .....μάτια των περαστικών στο κέντρο της Θεσσαλονίκης.

4. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης α με τα αρχαία ρήματα σύνθετα του ὄρω

α	β
1.ύποπτος	α.διορω
2.υπερόπτης	β.καθορω
3.κάτοψη	γ.προσωρω
4.διόπτρα	δ.ύφορω
5.πρόσωπο	ε. ύπερορω

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Ασκήσεις

1. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των τύπων: οίκοῖμεν, ἐπιχειροῦντες(στο β ενικό) , , γεωργοῦντες (στο γ πληθυντικό) πλέοντες (στο γ ενικό)

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

2. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των ρηματικών τύπων: οίκοῖμεν, ποιησώμεθα, τεταλαιπώρηκεν, ἐπιχειροῦντες

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ				
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ				
ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ				
ΑΟΡΙΣΤΟΣ				
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ				
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ				

3. Στο παρακάτω απόσπασμα να εντοπίσετε τους τύπους συνηρημένων ρημάτων των δύο τάξεων που γνωρίζετε και να γράψετε τους αντίστοιχους τύπους στην υποτακτική του ενεστώτα:

Κῦρος τοὺς στρατιώτας παρελαύνειν ἐκέλευσεν ὅπως εἴ τί που ἐναντιοῖτο αὐτῷ, ἀπαντῶν ἔχων τὴν ἰσχὴν ἐν τάξει καὶ μάχοιτο. Κῦρος μὲν δὴ οὕτως ἤγε τὸ στράτευμα· οὐ μὲντοι αὐτός γε μῖα χώρα ἐχρῆτο, ἀλλ' ἄλλοτε ἀλλαγῆ περιελαύνων ἐφεώρα τε καὶ ἐπεμελεῖτο, εἴ του δέοιντο.

Ξενοφῶν, *Κύρου Παιδεία* 5.3.57-59 (διασκευή)

4. **ῥέω**: να γράψετε το β και γ πρόσωπο ενικού και πληθυντικού όλων των εγκλίσεων του ενεστώτα